 INSTYTUT POMNIK-CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/PDM;QP2	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH	Wydanie nr: 3 z dnia: 11.06.2018	
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ		Strona	Liczba załączników
		1 z 3	1
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ, PRACOWNIA DIAGNOSTYKI MIKROBIOLOGICZNEJ			

I. Cel procedury

Celem wprowadzenia procedury jest ujednoczenie zasad pobierania materiału do badań laboratoryjnych wykonywanych w Pracowni Diagnostyki Mikrobiologicznej (PDM) Zakładu Mikrobiologii i Immunologii Klinicznej. Ograniczenie do minimum lub wyeliminowanie błędu przedanalizycznego, mogącego pojawiać się w fazie przedlaboratoryjnej badania.

II. Zakres stosowania procedury

Procedura obowiązuje wszystkich pracowników IPCZD pobierających materiał do badań, pracowników Punktu Pobierania Materiału w Laboratorium Analitycznym, pracowników Pracowni Diagnostyki Mikrobiologicznej oraz pracowników placówek ochrony zdrowia zlecających badania i dostarczających materiał do badań wykonywanych w Pracowni Diagnostyki Mikrobiologicznej.

III. Opis postępowania

Uwaga: Każdy materiał do badań pobierany od pacjenta powinien być traktowany jako materiał zakaźny.

1. Sposób pobrania i przygotowania materiału do badania zależy od rodzaju materiału oraz kierunku zleconego badania, szczegółowe informacje określa *PX_ZMK/PDM;QP2;IP1*- Instrukcja pobierania materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych w PDM

2. Pojemniki, próbki i wymazówki do pobierania materiału opisano w *PX_ZMK/PDM;QP3* – Transport materiału do badań laboratoryjnych. W zależności od rodzaju materiału, do pobierania służą:

L.p.	Rodzaj próbki	Rodzaj pobranego materiału
1.	jałowy zakręcany plastikowy kubeczek 100-120 ml (na kubku lub jego opakowaniu oznaczony jako „sterylny”)	mocz i inne płyny, materiały śródoperacyjne i inne
2.	jałowy zakręcany plastikowy kubeczek z łopatką	kał
3.	wymazówka w próbce transportowej, ewentualnie dodatkowo, ampułka z jałową solą fizjologiczną do zwilżenia wymazówki	wymazy środowiskowe
4.	wymazówka z podłożem transportowym	wymazy kliniczne
5.	płynne podłoże hodowlane <u>ogrzone do temperatury ciała ludzkiego</u>	krew
6.	jałowa plastikowa próbka, zakręcana lub ze szczelnym korkiem wciskany	płyn mózgowo-rdzeniowy, inne płyny ustrojowe

3. Podłoża transportowe i butelki z pożywką do posiewów krwi do czasu pobrania materiałów należy przechowywać w sposób podany przez producenta (w temperaturze pokojowej, chronione od światła), w opakowaniu do tego przeznaczonym.

4. Materiał na badanie mikrobiologiczne, należy pobierać we wczesnym okresie choroby, przed rozpoczęciem antybiotykoterapii, wyjątkowo - jeżeli pacjent jest w trakcie antybiotykoterapii - przed kolejną dawką leku. Materiał na badania kontrolne należy pobierać 3-4 dni po odstawieniu antybiotyków. W żadnym wypadku nie należy pobierać krwi jako „kontrolę” po leczeniu zakażenia łożyska naczyniowego; wskazaniem do pobrania krwi na posiew jest gorączka i wzrost parametrów stanu zapalnego.

5. Standardem pobierania krwi żyłnej jest stosowanie systemów zamkniętych jednorazowego użytku. Używanie zestawów próżniowych zapewnia właściwą jakość próbek oraz zmniejsza ryzyko kontaktu osób pobierających, transportujących oraz wykonujących analizy z materiałem potencjalnie zakaźnym. Pobierając krew, należy zwrócić uwagę na dobór próbki z odpowiednim antykoagulantem lub czynnikiem przyspieszającym wykrzepianie krwi.

 INSTYTUT POMNIK - CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/PDM;QP2		
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH		Wydanie nr: 3 z dnia: 11.06.2018	
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ			Strona 2 z 3	Liczba załączników 1
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ, PRACOWNIA DIAGNOSTYKI MIKROBIOLOGICZNEJ				

6. Probówka z materiałem do molekularnych badań mikologicznych musi być wypełniona krwią do określonej objętości, zgodnie ze wskazaniem producenta. Pożądana objętość jest określona na każdej probówce kreską na naklejce do wpisania danych identyfikacyjnych pacjenta.
7. Każdą probówkę, kubeczek, wymazówkę, służące do pobrania materiału biologicznego należy wyraźnie podpisać imieniem i nazwiskiem pacjenta, symbolem komórki zlecającej badanie i datą pobrania. Należy opisać rodzaj materiału i kierunek badania (np. mocz posiew, mocz CMV PCR, mocz grzyby). Taki sposób oznakowania próbek dotyczy również materiału dostarczanego spoza szpitala.

IV. Postępowanie podczas i po pobraniu

1. **Sposób postępowania ze sprzętem i wyrobami medycznymi stosowanymi przy pobieraniu materiału i ich utylizacji.**

Do obowiązków osoby pobierającej materiał należy w szczególności:

- A. Stosowanie przy każdym pacjencie nowych rękawiczek jednorazowego użytku.
- B. Odkazanie preparatem antyseptycznym skóry w miejscu planowanego wkłucia, a następnie odczekać około 30 sekund do momentu wyschnięcia preparatu antyseptycznego.
- C. Dokonywanie jednoznacznej identyfikacji i weryfikacji tożsamości pacjenta od którego zostanie pobrany materiał.
- D. Oznakowanie probówek zgodnie z wymaganiami.
- E. Potwierdzenie podpisem na skierowaniu pobrania materiału w sposób zgodny z wymaganiami.

2. **Postępowanie ze środkami użytymi do pobrania:**

- A. Probówki z antykoagulantem należy po pobraniu delikatnie wymieszać poprzez kilkakrotne odwracanie.
- B. Igły użyte do pobrań umieścić w pojemniku na odpady medyczne, odpornym na przekłucie.
- C. Rękawiczki jednorazowe umieścić w pojemniku na odpady medyczne zakaźne.

V. Warunki przyjęcia materiału do badań przez laboratorium.

1. Próbki muszą być właściwie oznakowane, by zapewnić ich prawidłową identyfikację. **Próbki nieopisane nie zostaną przyjęte do laboratorium.**
2. Każda próbka przyjmowana do laboratorium jest oceniana pod kątem prawidłowości pobrania i odpowiedniej ilości materiału w stosunku do zleconego badania. **Próbki nie spełniające warunków umożliwiających wykonanie zleconego badania nie zostaną przyjęte do laboratorium.**
3. Do każdej próbki musi być dołączone odpowiednie, prawidłowo wypełnione skierowanie. **Próbki dostarczone bez skierowania lub z niewłaściwie wypełnionym skierowaniem nie zostaną przyjęte do laboratorium.**

VI. Postępowanie z dokumentacją medyczną

Dokumentacja medyczna w laboratorium, w tym skierowania na badania, jest prowadzona, przechowywana i przetwarzana zgodnie z przepisami dotyczącymi dokumentacji medycznej.

VII. Dokumenty powiązane i przywołane

1. PX_ZMK/PDM;QP1: Zlecenie badań laboratoryjnych
2. PX_ZMK/PDM;QP2;IP1- Instrukcja pobierania materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych w PDM

 INSTYTUT POMNIK-CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/PDM;QP2					
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH		Wydanie nr: 3 z dnia: 11.06.2018				
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ			<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">Strona</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">Liczba załączników</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3 z 3</td> <td style="text-align: center;">1</td> </tr> </table>	Strona	Liczba załączników	3 z 3	1
Strona	Liczba załączników						
3 z 3	1						
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ, PRACOWNIA DIAGNOSTYKI MIKROBIOLOGICZNEJ							

3. PX_ZMK/PDM;QP3 – Transport materiału do badań laboratoryjnych
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2006 r. w sprawie standardów jakości dla medycznych laboratoriów diagnostycznych i mikrobiologicznych (Dz. U. 2006. Nr 61, poz. 435 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. 2008 nr 234 poz. 1570).
6. Polecenie wewnętrzne nr 17/18 z dnia 23 maja 2018 roku Zastępcy Dyrektora ds. Klinicznych w sprawie wprowadzenia Instrukcji postępowania przeciwepidemicznego w Instytucie „Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka” w tym, załącznik nr 18- Postępowanie w przypadku zanieczyszczenia powierzchni materiałem biologicznym
7. Program gospodarki odpadami obowiązujący w IPCZD.

VIII. Załącznik

PX_ZMK/PDM;QP2;IP1- Instrukcja pobierania materiału biologicznego do badań mikrobiologicznych w PDM

IX. Wdrożenie procedury do stosowania

1. Kierownicy komórek organizacyjnych objętych zakresem stosowania procedury, zobowiązani są do zapoznania z treścią procedury podległych pracowników i nadzoru nad przestrzeganiem przez nich zawartych w niej zapisów.
2. Fakt zapoznania z niniejszą procedurą pracownicy potwierdzają podpisem

Opracował	Zatwierdził <i>(pod względem formalnym):</i>	Zatwierdził
Kierownik Pracowni Diagnostyki Mikrobiologicznej	Pełnomocnik ds. Systemu Zarządzania Jakością	Z-ca Dyrektora ds. Klinicznych
dr n. biol. Wanda Kamińska	mgr inż. Anna Barańska	prof. dr hab. n.med. Katarzyna Dzierżanowska-Fangrat
Data: 11.06.2018 Podpis:	Data: 11.06.2018 PEŁNOMOCNIK DYREKTORA ds. Systemu Zarządzania Jakością Podpis: Anna Barańska	Data: 11.06.2018 Z-ca DYREKTORA ds. Klinicznych Podpis:

Prof. nadzw. dr hab. n. med.
Katarzyna Dzierżanowska-Fangrat